

Staromilci budou nad proměnou slavné ostravské zábavní **STODOLNÍ ULICE** truchlit. Mně se tam – byť už dávno není alternativní ani za mák – tak líbilo, že tam příští léto vyrazíme znovu.

TEXT JIŘÍ X. DOLEŽAL
FOTO MICHAELA CIBULKOVÁ

SLAVNÁ OSTRAVSKÁ ULICE SE ZA DESET LET ZMĚNILA VE SVŮJ PROTIKLAD

STODOLNÍ 2009

pop

„*Tak takhle reportáž obvykle nevy-padá!*“ vysvětloval jsem své přítelkyni Alex cestou do Ostravy. O Stodolní jsme v Reflexu za posledních deset let otiskli tři velké články, ale když jsme jako redakce navštívili Colours of Ostrava, usoudili jsme, že nastal čas psát počtvrté. A já se o ten článek přihlásil tak vehementně, že na mne padl. Při běžné reportáži na mne neonacisté vystrkují holé zadky, nyní jsme jeli tři dny pracovně pařit a hovořit při tom se zajímavými lidmi. Fakt mne to bavilo.

STODOLNÍ 2009

Přijížděl jsem do Ostravy po deseti letech a nečekal od Stodolní nic. Když jsem tedy zabočil na Stodolní (je to z Prahy rovně po dálnici a pak po hlavní až k ostravskému autobusovému nádraží, kde se zahne doprava a pak doleva a pak ještě jednou doleva a jste tam), nejenže tam už nebyly rigo-ly a seschlá půda, ale dláždění jak na každé jiné pěší zóně a ruch jak na Václaváku. Přestože se tam kromě intervalu mezi půlnocí a pátou ráno smí vjet autem, projíždí se krokem. I jel jsem krokem a četl na zdi, přímo proti náborové rekla-

mě známého pražského bordelu, že Stodolní se vydělala před dvěma lety za peníze Evropské unie. Která samozřejmě, jak má v náplni práce, podporuje a sponzoruje sociokulturní fenomény. Mezitím co jsem tu těch deset let nebyl, se totiž z uličky alternativních klubů a pajzlů uprostřed vybydleného ghetta stal mezinárodně známý a tuzemskými i zahraničními turisty vyhledávaný sociokulturní fenomén – Stodolní. Krokem

pop

jsem pojížděl mezi taxíky a čilým ruchem aut a připadal si se svou ošoupanou fabií jako úplný blbec, protože přede mnou byl rover, ještě před ním mercedes a čekali jsme kvůli pomalíčku parkujícímu BMW. Nakonec se parkování zdařilo a my jeli dál kolem nově opravených domů s barevnými fasádami, kolem vývěsních štítů hospod, kaváren, klubů a restaurací a vše vypadalo trochu jako z filmu, jako kulisa Potěmkinovy vesnice, ne-

boť každý, doslova každý metr té ulice zaplňovaly podniky. Ujeli jsme slavnou ulicí dva bloky a zahнули doleva, kde přímo proti hlídanému parkovišti sídlí hotel Trio. Měli jsme v něm zamluvené bydlení, protože je z hotelů, které si najdete na webu stodolni.cz v sekci Ubytování, nejlevnější. Jednolůžák stojí čtrnáct set padesát korun a nejlevnější dvoulůžák, ve skutečnosti apartmá, dva litry. Když jsem zahýbal, začal jsem se smát, až jsem mezi natěsno zaparkovanými auty a pod neustálým dohledem bezpečnostních kamer málem nabořil, protože na podniku na tom rohu stálo psáno Kokovna. Přestože nekojuji, hodně mě to pobavilo.

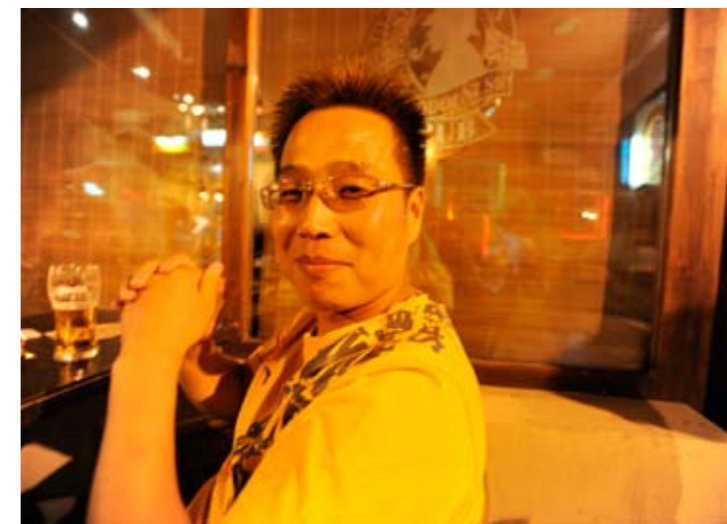
DEN VE STODOLNÍ

nikdy nekončí, a tak je úplně jedno, že začínáme její krásy poznávat až v osm hodin večer. Máme s místním novinářem Honzou Králem, pamětníkem pravěkých začátků Stodolní, který mne sem vlastně jako první nyní uvádí, schůzku v hospodě U peciválů. což je prý a podle všeho (hrávají tam Jasnou páku, Osbournea a jiné archiválie) poslední lidová pivnice mezi

monděnními podniky. Ale nemají zahrádku, a tak se přesuneme do Bastily, kde stolky venku mají. A Stodolní v ten vlahý letní večer žije. Kolem chodí davy lidí, zvláště dobře působí Korejci. Ti mladí s be- dekry v ruce a taškou přes rameno, sportovně oblečení, podle těch be- dekrů pozorují, jak se zde chlastá. Ti staří, všichni ve zcela stejných oblecích a bez kravaty s rozepnutou bílou košilí u krku, zřejmě střední management nedaleké automobil- ky, naopak chlastat jde, a to s ne- falšovanou asijskou odhodlaností. Ale nepřevládají samozřejmě cizinc- i, převládají mladí, dobře oblečení lidé. Dobře oblečeným myslím to, že jsou oblečení v mantinelech dneš- ního velice širokého a tolerantní- ho mainstreamu a že na sobě mají drahé značkové hadry. Žádné dredy a žádné hadříky od Vietnamců.

„A tebe znám!“ triumfuje mír- ně přioplý hezoun kolem třicítky a ukáže prstem na Alex. Hele, četl Reflex! napadne mne. „Z Opavy. Jednou jsme spolu na mejdanu tan- čili.“ A Alex přitaká, pročez mladý muž se svými dvěma trochu méně průbojnými kamarády přisednou. Ajtáci z Opavy byli upgradovat u klienta a teď jsou po práci zapařit. Malá IT firma, tedy jeden podnika-

▼ INZERCE

pop

tel a dva jeho zaměstnanci. „V Os- travě není kam jinam jít než sem!“ Po chvíli mne na zahrádce osloví se sklenkou vína kolemjdoucí podnikatel z Kolína, dá mi reklamní tužku své dezinfekční firmy a vysvětluje, že nejen paří, ale taky hledá klub, kde se schází fanklub Deniku Ostravaka. Honza Král se trochu rdí hanbou, když říká: „No někde tady ve Stodolní se scházeli, ale kde přesně, to fakt nevím.“ A pak se rdí nadále, protože pod-

nikatel z Kolína odejde hledat dál, a já se vpytvám po svých oblibe- ných sociálně patologických je- vech: Kde se tu hulí a kde prodává hulení? A kde perník? Kde šlapou kurvy? Kde se překupuje čórovany zboží? A chudák Honza až stydlivě říká: nehulí, neprodává, nečóruje, nešnupe, nešlapou ... A vysvětluje, že nejdřív byla Sto- dolní trnem v oku úřadů, že chodi- ly každotýdenní buzerační kontro- ly, ale pak se to začalo měnit, přišly

dotace, rekonstruovalo se, a že Sto- dolní je dnes jiná než dřív. „Žádný alternativní kluby už tu nejsou ...“ Pak mi ale dá kontakty na to, co tu je – třeba server stodolni.cz nebo jakési místní neformální sdružení podnikatelů ve Stodolní.

NOC STODOLNÍ

samozřejmě nezačíná někdy v deset, kdy se s Honzou loučíme a jdeme zpět do hotelu, to jen po- vinnosti zavelely. Každý napíše- me své, a když to chceme poslat já do redakce, Alex korektorovi, nejde hotelová wifina. Tak před jedenáctou vyrazíme zase ven a já vstupuji do podniků řka: máte wifinu a tep- lé jídlo?

Dvoji ano zaslechnu až v Potre- fené huse, což je od hotelu dobrých sto metrů, usadíme se, a než pří- nesou jídlo, jsou věci odeslané. Pak v klidu jíme a slyšíme od tří sou- sedních stolů tři angličtiny, kaž- dou trochu jinou. Když si odcházíme lehnout, za- stavím se na vteřinu u prvního stánku s kebabem. Je jich tu dohro- mady asi pět. „Budeš tlustej!“ Tak vyhraju vnitřní boj a kebab si ne- dám. Cestou skutečně, i když ulici projdeme až na konec, žádné kněž- ky neřesti nepotkáme. Jsou prý

pop

všechny zavřené ve dvou podnicích v postranních uličkách, které nejmenuji, protože si nejsem jist, jak by snesly označení bordel. Když usínám, otevřeným oknem hotelu slyším Stodolní ne hluchet, ale mrmelat, žít a ten život trvá až do rána.

RÁNO STODOLNÍ

A jsa poučen Honzou, místním znalcem, i Alex, z tohoto kraje pocházející, směřuji naše kroky ráno do Černé hvězdy na ranní kafe. Pijeme ho, a nejsme sami. Chodí sem na ranní kafe podnikatelé, umělci, rentiéri, paničky výše jmenovaných etc., vyšší střední vrstva, kdepak underground! A před kavárnou, na druhé straně ulice přímo před deskou o tom, jak se dláždilo za unijní prachy, stojí Albánc, jenž to sice nemá napsáno na čele výslovně, ale jako by měl. Jeho národnost pro jistotu ověřím dotazem u místních a nespětl jsem se. Má bílý oblek, sako s cipatými límci, bílé mokasíny do špičky, která se mírně zvedá, a v ruce drží růženec, jež neklidně louská. Mluví neustále s někým z kolemjdoucích, střídají se u něho a zjevně se s ním znají. Při řeči

neskutečně gestikuluje rukama, ale neprodává drogy. Co tam dělá, nevím a nevědí ani místní. Když z kavárny vyjdeme, je čas tak akorát jít zjišťovat nějaká fakta.

Když se podnikatelé v Černé hvězdě po ranním kafi vzpamatují, jdou do restaurace hotelu Ruby Blue na obchodní oběd, případně tam posedí jen dopoledne a jdou se najíst do Husy. Já je tam nechal a šel shánět suchá data.

Když se podnikatelé v Černé hvězdě po ranním kafi vzpamatují, jdou do restaurace hotelu Ruby Blue na obchodní oběd, případně tam posedí jen dopoledne a jdou se najíst do Husy. Já je tam nechal a šel shánět suchá data. V současnosti je po výše popsaném vývoji ulice Stodolní chápána ostravskými městskými úřady asi jako v Praze Nerudovka, jako kulturní a zábavní centrum, kvůli němuž do Ostravy přijíždějí tisíce turistů. Ulice je v bedekrech a díky tomu získává městu slávu i peníze. A tak se město o Stodolní náležitě stará, je tam - kromě dvou videostreamů z kamer na stodolni.cz - asi největší koncentrace bezpečnostních (městských i privátních) kamer v Ostravě a pro podnikání ve Stodolní neplatí jiná pravidla než ta, jež určují zákony a trh. Nikomu se neplatí výpalné, nekvet tam kriminalita, nedrží to pod kontrolou ekonomicky silné partičky, které mezi sebe nikoho nepustí,

prostě nic, do čeho by bylo záhadno tepat. V momentě, kdy tento rukopis píšu, funguje ve Stodolní a v přilehlých uličkách, chápaných jako součást rajónu, třiašedesát zábavních podniků, několik stánků, placená parkoviště, čtyři hotely, agentura pro modelky, luxusní holičství, obchody s luxusním osvětlením nebo špičkovými reproduktory. To v důsledku znamená, že Stodolní bezprostředně (bez taxikářů, dodavatelů a policistů) vytváří mezi pěti sty a tisícem pracovních míst. Roční odhad celého zábavního komplexu není znám, ale lze ho bez rozpaků odhadnout na stamilióny. Joj, alternativa!

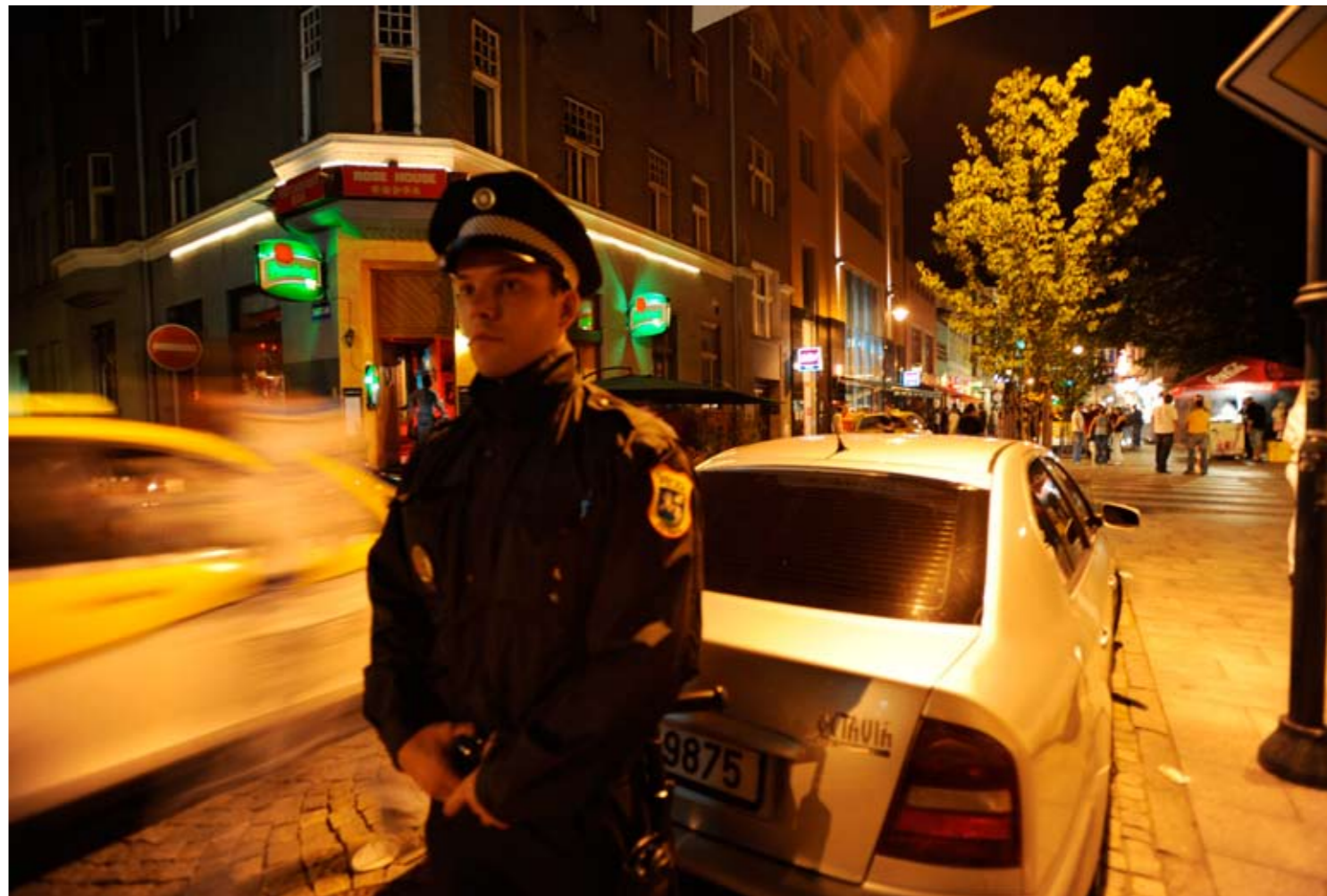
ODPOLEDNE VE STODOLNÍ

Když se vrátíme do centra děje, bije čtvrtá a nezbyvá než dát si odpolední kafe. V zahrádce irské hospody Bernies je dobře, slunce svítí a na nás sedá hlad. Vyrazíme hledat lokál, v němž jsme ještě nebyli, a vítězí zahrádka Konoba hned na začátku ulice, nad Dublinem, kam sice chodí při návštěvách z Ostravy pařit Alexini kolegové, kde ale nevaří.

Najíme se tedy jinde, je sice čas

zase někam jít, ale už jsme po dni plném vjemů (chodit nonstop po hospodách je fakt záhul) a potřebujeme kávu. Tak vítězí Koxovna a její opravdu dobré presičko, které nás trochu vzkřísí a přiměje k procházce až na konec ulice, daleko za Sherlocka Holmese, k nově zrenovovanému nádraží. Tam jsou podniky, kde se po večeri a po zábavě v klubu, jakým je třeba Sherlock, jdete dorazit. Třeba do dosud otevřeného a legendárního Desperada nebo E 99. Cestou zpět můžeme suší bar. Japonci naučili žrát lidi syrovou rybu i ve Stodolní.

Především, že do kategorie zločin ve Stodolní nepočítám kšefty, jež si dohodli draze oblečení byznysmeni při obědě na módní adrese, ani daňové úniky, které vymyslely tam sídlící advokátní kanceláře. Zajímá mne zločin, jež tam je vidět. A tak jsem vyrazil za místním okrskářem městské policie, důstojníkem Milanem Stohou. Letos už v Ostravě funguje systém okrskářů, kteří mají každý svůj okrsek. A Stodolní je právě jeho. „Přes den tam řešíme hlavně parkování, přes noc občas výtržnictví, rušení nočního klidu

pop

a znečišťování,“ říká. Prostě - běžný průvodní jev toho, když někde chlastá hodně lidí. Kdyby hulili, je klid. Pouliční děvky, dealeri či čórkaři ve Stodolní neřadí. „Jediný nešvar zde jsou opilí mladí. Nejméně každý druhý týden podnikáme kontroly, zda jim nenalévají, a situace se zlepšuje.“ Milan Stoha osobně zná všechny majitele podniků a řeší s nimi případné stížnosti. S hrdostí na svůj slavný rajón dodává: „Podle mého osobního názoru do Stodolní nepatří herny!“

V pátek se podle toho, co napočítala městská policie po analýze záběrů kamer, ve Stodolní vystřídá patnáct až dvacet tisíc především mladých lidí. V sobotu se už objeví tak osm až deset tisíc, často starších návštěvníků. Střední třída i věk. Přes týden je klid, to jsou za špatného počasí a přes den často jen stovky lidí, kteří Stodolní projdou. Prázdná tam ale není nikdy.

PODNIKÁNÍ VE STODOLNÍ

Alesh Đurka (to není překlep, on se skutečně píše Alesh) a Metoděj Novák jsou veterány Stodolní. Alesh mi dělá ranní kafe, zatímco Alex zkouší místního kadeřníka a já se

ptám, jak to celé funguje. Od roku 1999 jim funguje server stodolni.cz, jehož hlavou a šéfem ezinu je Metoděj, od roku 2002 zase funguje Sherlock i neformální sdružení podnikatelů Stodolní, jehož hlavou je Alesh. Sdružení je neziskovka a představuje hlas Stodolní - když je potřeba cokoliv ve věci Stodolní vyjednat s médii, úřady, hasiči, dlaždiči, popeláři, topenáři a prostě každým, je permanentní veletrh pohostinských služeb Stodolní schopen najít plně demokratickou cestou společný hlas. Třeba v tom, že podniky budou bez vstupného.

„Stodolní je dneska dobrá adresa, dopoledne tu obchodně posedávají bohatí byznysmeni, a když se podíváš nahoru nad přízemí, tak v těch prostorách jsou bohaté firmy nebo slovně advokátní kanceláře.“

Ptám se, jak je možné do klubu podnikatelů Stodolní vstoupit. Prý není třeba nic, jen peníze. Poslední dům, dokonce dvojdům, je dosud na prodej, dohromady za padesát miliónů, a kdo je má a dalších dvě stě na rekonstrukci, může začít hned. Zásadní změnu ve Stodolní podle obou přinesl Internet - server stodolni.cz, Facebook - a další

změnu, ještě dál, k ještě většímu provozu, prý přinese dokončení dálnice. Když se Alex vrátí, je tak pěkně ostříhaná, že bych ji přihlásil do soutěže Miss Stodolní, kterou pořádá zdejší modelingová agentura. Ale je čas vyrazit domů, tahle fakt luxusní reportáž končí.

ÉRA KONZUMU

První a nejzávažnější, co Stodolní změnilo, jsou samozřejmě peníze. Jednoduše řečeno - tím areálem protekly za posledních deset let tak obrovské peníze, že tam alespoň část z nich zůstala a celý areál změnila doslova k nepoznání, doslova ve vlastní protiklad.

S tím, jak se postupně díky obratu začal areál vyvíjet, jak se zvyšoval počet klubů, zvyšoval se zájem Ostraváků, turistů, města a nakonec i Evropské unie, přineslo to další peníze a ty zase dělají další peníze, a tak najednou přestal být prostor na nějaký androš pro mladé alternativce. Protože na rozdíl od let na přelomu letopočtu, kdy byl in New age, brumlání manter a alternativní duchovno vůbec, je dnes jakákoliv alternativa úplně mimo, nepřed-

stavuje žádnou kupní sílu. Doba alternativy skončila, protože peníze, jež protekly konzumní společností a kulturou, nakonec ten konzum zrůdnorodily do takové rozmanitosti, že všechny původní argumenty proti němu - uniformita, stejnost, nudnost, šed - dávno neplatí. A pokud je někdo proti dnešnímu konzumu zaujatý ještě po návštěvě památky (která je díky konzumní turistice opravená) či hospody (jež je díky konzumu čistá, cenově vlídná a vybere si z nabídky všech cizokrajných kuchyní opravdu každý) či Stodolní, kde jsou podniky opravdu pro každého, měl by si s tím zaběhnout k lékaři.

Ona univerzální kritika hamburgeru už dnes platí stejně málo jako Marxovy rozborů fungování kapitalistické společnosti.

A PŘECE NĚCO CHYBÍ ...

Pokud mám tu proměnu Stodolní hodnotit: po první návštěvě mi ta ulice deset let nechyběla, nyní jsme se s Alex dohodli, že tam příští léto vyrazíme na víkend zase. Ale abych nebyl jen pozitivní: ve Stodolní chybí vyvažovna hnutí Hare Krišna. Zatím ...